

Dopis Filipanům 1:3-11

„S královstvím nebeským je to tak, jako když se jeden král rozhodl vyžádat účty od svých služebníků. Když začal účtovat, přivedli mu jednoho, který mu byl dlužen mnoho tisíc hřiven. Protože mu je nemohl vrátit, rozkázal ho pán prodat i s ženou a dětmi a se vším, co měl, a nahradit ztrátu. Tu mu ten služebník padl k nohám a na kolenu prosil: ‚Měj se mnou strpení, a všechno ti vrátím!‘ Pán se ustrnul nad oním služebníkem, propustil ho a dluh mu odpustil.

Sotva však ten služebník vyšel, potkal jednoho ze svých spoluslužebníků, který mu byl dlužen sto denárů; chytil ho za krk a křičel: ‚Zaplať mi, co jsi dlužen!‘ Jeho spoluslužebník mu padl k nohám a prosil ho: ‚Měj se mnou strpení, a zaplatím ti to!‘

On však nechtěl, ale šel a dal ho do vězení, dokud nezaplatí dluh. Když jeho spoluslužebníci viděli, co se přihodilo, velice se zarmoutili; šli a oznámili svému pánu všechno, co se stalo. Tu ho pán zavolal a řekl mu: ‚Služebníku zlý, celý tvůj dluh jsem ti odpustil, když jsi mě prosil; neměl ses také ty smilovat nad svým spoluslužebníkem, jako jsem se já smiloval nad tebou?‘ A rozhněval se jeho pán a dal ho do vězení, dokud nezaplatí celý dluh. – Tak bude jednat s vámi i můj nebeský Otec, jestliže ze srdce neodpustíte každý svému bratru.“

(Matoušovo evangelium 18:23-35)

„Budeš-li mít, Hospodine, na zřeteli nepravosti, kdo obstojí, Panovníku? Ale u tebe je odpuštění; tak vzbuzuješ bázeň.“ (Žalm 130:3n)

Odpuštění a zapomenout?

„Umíte odpouštět a zapomenout?“ Tuhle otázku mi položila pacientka, od níž bych čekal stížnosti na špatnou péči, malou pohyblivost a jiná trápení. Stál jsem u jejího lůžka připraven poslouchat bolest a držet otěže soucitu, ale nečekal jsem otázku, kterou mi položila. Bylo to na začátku týdne. Kalendář byl přeplněný a proto jsem si četl nedělní texty dopředu. A paní pacientka přesně vystihla jejich téma.

Odpouštět? To se nenosí! Naopak, zdá se, že odpuštění je výrazem slabosti. Naše viny slabikují bývalí spolupracovníci, partneři, okolí, média, dokonce stát. A my zase jejich. Hluboké zářezy v rodině a politice nechávají za sebou rány. Stratégové popisují zranění způsobená na lidských životech, zabraných územích sousedních zemí a jsou přesvědčeni, že je třeba zachovat nenávisť a převést ji do jiné generace. Za všechna ta spáchaná zvěrstva přece přece jednou přijít nějaká odvěta.

A přesto. I nenáboženští lidé si uvědomují sílu odpuštění a mají velice propracované techniky, jak odpuštění provést, protože to pomáhá. Radí nám pochopit okolnosti, zvnitřnit povrchní vztah založený na křivdě a násilí, nějakou technikou dojít k rozhodnutí odpuštění a to klidně za použití vnějších prostředků, včetně látek ovlivňujících naše vědomí. A já k tomuto úsilí chovám úctu, ale je mi cizí.

Odpuštění ¹ je z mého pohledu Boží byznys. To není žádná psychotechnika, přemazání paměti stisknutím klávesy, žádné mávnutí rukou či výsledek nějakého formálního procesu na základě posouzení podané žádosti a výsledného dokumentu. Naopak:

- Je to Boží výsostné právo a nedá se s ním počítat, odpuštění není nikdy automatické.² Proto žalmový text říká, že jen u Boha je odpuštění, jen On to dovede, tak vzbuzuje respekt a bázeň. Nikdo si nemůže být jist, že má na Pána Boha páku. Jen On dokáže přenést vinu.
- Je to i mezi námi nesamozřejmě a hluboké použití Božího práva. Celá 18. kapitola Matoušova evangelia učí, jak se odpouští bratrovi a sestře. Jak se zpovídá a jak se rozhřešuje. Pán Bůh nikomu nedal pravomoc odpouštět, všichni jsme pod pravomocí Boží. Jen na Něm záleží. A my jsme jako hříšník vedle hříšníka, spolu pláčeme a hledáme milost jako dva a nebo tři v Ježíšově jménu. Očekáváme Boží odpouštějící přítomnost uprostřed nás. Vždycky zacházíme s Jeho odpuštěním. My přece nedáváme svoje odpuštění, ale Boží odpuštění.

¹ Odpuštění je ve Staré smlouvě pod hebrejským výrazem *na-sa* (nést, odnést, přenést a j.) v Nové smlouvě vyjádřeno třemi výrazy: *afíemi* (propustit, nechat jít, předat), *charizomai* (láskyplně pochopit a opět přijmout. Například 2. dopis Korintským 5:5-8, zvl. 7), and *apolo* (zbavit žaloby, omluvit, vyvinut).

² Mojžíšovi na hoře spolu s předáním Desatera říká Hospodin, že celý lid bude předcházet jeho posel, který nemá mandát odpouštět. Doslovně: „Měj se před ním na pozoru a poslouvej ho, nevzdoruj mu, neboť přestupky vám nepromíne, poněvadž v něm je mé jméno.“ (Exodus 23:21) Odpuštění je Boží byznys.

- c) Jen zdánlivě to může vypadat tak, že v tom odpouštění jsme my první na řadě. Nejdříve odpustíme my a pak nám Pán... Jak záslužnické! Tak někomu může vyznít Modlitba Páně. „A odpusť nám naše viny, jako i my jsme odpustili těm, kdo se provinili proti nám.“ (Matoušovo evangelium 6:12), ale ono je to jinak, náš evangelii příběh a stejně tak apoštolé nás učí: „*Snášejte se navzájem a odpouštějte si, má-li kdo něco proti druhému. Jako Pán odpustil vám, odpouštějte i vy.*“ (Dopis Koloským 3:13) My totiž používáme Boží medicínu, jeho technologie a práva. A na základě toho se pak do nich skrýváme se svými vinami také i my.
- d) Naše odpouštění lidem kolem nás je tedy předání celé té tíhy jinam. Odpouštěním snímáme odpovědnost ze sebe a předáváme ji Pánu Bohu. Odpouštění jen přenáší příběh do vyšší kompetence. Příběh, zranění, všechna vina, důsledky křivd, bolest a vše ostatní se nikam nevytratí, nevyzmizí. Je před Boží tváří, protože jen On s tím vším může něco udělat. A nám se tak ohromně uleví, ten tlak zmizí a přeneseme jej výš na toho, který je zdrojem práva a spravedlnosti. Není to žádný pozemský soud, který má lhůty a omezení v dokazování.

A to druhé? To zapomenutí? Bojíme se minulosti a někdy i přítomnosti. Rádi bychom zapomněli. Jako by evangelium mělo mít tu moc absolutní změny až do té míry, že se některé věci smažou a prostě nebudou.

Jenže, Pán Bůh není ten, kdo by zapomínal... Nemá sloní, ale Boží paměť. Paradoxně mu dějiny vytýkají zapomětlivost a svévolníci s ní počítají³ A celý Izrael mu naléhavě opakovaně připomíná své předky, které přivedl do zaslíbené země, jako by na ně nepamatoval. Je to ale omyl. Bůh nezapomíná na nic. Nic ani časem neztratí svoje důkazní břemeno. A pouze tehdy, když uzná za vhodné, tak naše viny nevytahuje z hlubin⁴ a nepřipomíná. Což neznamená, že by se ztratily. Jak je vidět z evangelia, král obnovil proces s nevděčným služebníkem, který byl už uzavřen odpouštěním.

Naším cílem není zapomenout. Zdrojem našeho pokoje není nevědomí. Naopak, nemáme zapomínat protože:

- a) Žijeme z vděčnosti za to, že Bůh nepřipomíná naše viny, skryl je v hlubinách a nemínil je odtajnit ani časem. Nevylezou na povrch z hloubky YouTube či jiných aplikací. To mohou vylézt jen důsledky našich selhání...
- b) Jen vědomí našich hříchů nám připomíná, čeho jsme schopni. Královský služebník z evangelia rychle zapomněl na milost, kterou dostal. Utrpěl vážný úraz paměti, když vzápětí připomínal dluhy svým dlužníkům.
- c) Jen ten, kdo nezapomene rány, které utržil a pamatuje si pachatele zla, nenaletí znovu těm a nebo jim podobným, kteří mu chtějí opět ublížit. Kdo je ochoten zapomínat, může uvěřit bludu, že ten zlý není tak zlý, jak se říká. Zlo však zůstává zlem, i když se zahalí do královského hermelínu.
- d) Protože jen dospělé odpouštění umí důstojně pokračovat: Odpustit a předat vše vyšší instanci a nezapomenout. Ten pán v královském hermelínu má mít naši úctu, i když je to zloděj a násilník. Je mu propůjčen úrad.⁵ Ale zároveň: My máme mít tu odvahu říci, že některé věci neuděláme či nebudeme nikdy opakovat ani tehdy, když nám je ten král bude nařizovat.

Skryj nás ve své paměti, Bože a Otče. Tvůj zákon je dobrý.
Odpusť nám a pozvedni, Pane Kriste. Tvé je milosrdenství a pravda.
Provázej nás k dospělosti víry, Duchu svatý. Tvá je láska k nám chybučím.
Požehnání Všemohoucího ať je nad námi! Amen

³ „Proč na nás pořád zapomínáš, opustil jsi nás až do nejdelších časů?“ (Pláč Jeremjášův 5:20) a „Říkává si (svévolník) v srdci: „Bůh vše zapomíná, skryl svou tvář, nikdy nic nevidí.“ (Žalm 10:10n)

⁴ „Opět se nad námi slituje, rozšlape naše nepravosti. Do mořských hlubin vhodíš všechny jejich hříchy...“ (Micheášovo proctví 7:19) a v listu Hebrejům, v jakémsi velkém kázání se dvakrát (8:12 a 10:17) připomíná ustanovení Nové smlouvy s Izraelem: „Odpustím jim jejich nepravost a jejich hřích už nebudou připomínat.“ (Jeremjáš 31:34b)

⁵ Král Darjaveš je schopen Daniele večer hodit lvům. A Daniel přežil díky Bohu hrůznou noc a ráno vítá krále z hloubky té lví jámy: „Králi, navěky buď živ!“ (Danielovo proctví 6:22) Rozumíte tomu?